

Μια καλαίσθητη θεατρική μινιατούρα

ΟΙ ΠΑΡΑΓΩΓΕΣ των μονίμων θεατρικών σκημάτων είναι η αναμενόμενη και καθορισμένη δοσολογία θεάτρου απαραίτητη για την υγιή πνευματική ζωή ενός θεατρόφιλου. Όταν όμως στη γκρίζα, μη θεατρική πραγματικότητα, ανοίγουν και άλλα πολύχρωμα παραθυράκια παραγωγών των μικρών, συχνά εφήμερων, θεατρικών ομάδων, αυτό είναι αναπάντεχο κέρδος, bonus. Προσωπικά δεν είμαι οπαδός του «ουκ εν τω πολλώ...». Θέλω την ποσότητα να την ψάχνουμε μέσα ό,τι ο καθένας θεωρεί ποιότητα.

Οι δύο παραγωγές της Ομάδας One/Off, «Madame B.» και «Forget-me-not» αποτελούν λόγους για τους οποίους μπορούσε κανείς να περιμένει με ενδιαφέρον την επόμενη τους δουλειά. Η σκηνοθέτιδα Μαρία Κυριάκου κινείται στο χώρο του θεάτρου της επινόησης, εξετάζοντας τις δυνατότητές του είδους εμπειρικά. Ποια είναι η κειμενική βάση της παράστασης που έχει ένα «Φ» ως τίτλο; Το αρχικό υλικό από πολλές λογοτεχνικές πηγές που έχουν ως κοινό παρανομαστή το μύθο της Φαίδρας και του Ιππόλυτου χύνεται σ' ένα δοχείο, αναμειγνύεται, γίνεται ρευστή μάζα από λόγια, πάθη, μίση, σύμβολα, περνάει από την τεχνική της αναμορφοποίησης όπου από το divided ως εκεί που δεν γίνεται κείμενο φτιάχνονται φινιούρες που λόγω της πολυσυνθετικότητάς τους πρέπει να είναι, υποτίθεται, πιο κοντά στα μυθικά αρχέτυπα απ' τα πρόσωπα του Ευριπίδη, Ρακίνα, Σάρας Κέιν, Ρίτσο, κ.ά., και, ταυτόχρονα, πιο κοντά στο σύγχρονο αναγνώστη/θεατή.

Θαρρώ όμως πως η πιο πάνω μέθοδος δεν αποτελεί περιγραφή της δουλειάς που έγινε στην παράσταση της ομάδας από τη Λεμεσό, αλλά... των προθέσεων της Μαρίας Κυριάκου και των συνεργατών της. Ναι, η Φαίδρα αποτελεί αναμφισβήτητη μια μορφή που λόγω της συσσωρευμένης στο μύθο της συναισθηματικής ενέργειας προσφέρθηκε και προσφέρεται για πολλαπλές λογοτεχνικές λύσεις του αρχέτυπου μυθικού θεωρήματος. Αναμφισβήτητη, επίσης, ανήκει σ' εκείνη τη μεγάλη σε απόλυτους αριθμούς, αλλά σχετικά με τα εκατομμύρια των επινοημένων προσώπων μικρή κατηγορία ηρώων που αποτελούν στοιχείο της συλλογικής μνήμης της ανθρωπότητας. Θέλω να πω (ακολουθώντας τη θεωρία του Ουμπέρτο Έκο) πως ίσως όχι πολλοί από μας μπορούν να φέρουν στη μνήμη τους ακριβώς την, π.χ., τραγωδία του Ρακίνα, αλλά το καταστροφικό πάθος της Φαίδρας και την απόρριψή της από τον Ιππόλυτο

τα έχουμε καταγράψει στις γενικές μας γνώσεις. Ο Οδυσσέας, ο Δον Κιχώτης, ο Δον Ζουάν, ο Φάουστ, ανήκουν σ' αυτή την κατηγορία των απελευθερωμένων από τα συγκεκριμένα λογοτεχνικά πλαίσια μορφών. Αυτό ακριβώς δίνει διαχρονικό δικαίωμα στους συντελεστές της παράστασης «Φ» να επινοήσουν το δικό τους θεατρικό έργο. Όμως το δικαίωμα συνεπάγεται και την ευθύνη μεγαλύτερης έρευνας κειμένων, περισσότερο δημιουργικού μόχθου, και, τελικά, πλουσιότερου, μεγαλύτερου, σημαντικότερου σκηνικού αποτελέσματος.

Σαφώς δεν αναφέρομαι στο μέγεθος του μετακειμένου που παρουσιάστηκε από την ομάδα. Αν όμως ο στόχος είναι η δημιουργία σύνθεσης από τα πλούσια συνθετικά μέρη που αναφέρονται ως πηγές, τότε, πρώτον, η παράσταση δεν έπρεπε να κυριαρχείται τόσο από το «Φαίδρας Έρω» της Κέιν, και, δεύτερον, το κειμενικό κολλάζ δεν εξαντλεί τη φιλοσοφία και την αισθητική του είδους του επινοημένου θεάτρου, οι οποίες απαιτούν την υιοθέτηση μιας διαφορετικής σχέσης με το λόγο και τη σκηνική εικόνα. Αν, δηλαδή, στραφούμε στη μεθοδολογική καταγραφή της πορείας προς το πλάσιμο του μετακειμένου, το βήμα μεταξύ του σημείου της ρευστοποίησης και της μίξης των επί μέρους κειμένων και του σημείου της σκηνικής ολοκλήρωσης απαιτεί περισσότερη αποστασιοποίηση, περισσότερη δημιουργική μετάπλαση.

Αν, όμως, αποστασιοποιηθούμε από τη δυσαναλογία των προθέσεων και του σκηνικού αποτελέσματος, πρέπει να πούμε ότι το «Φ» είναι καλαίσθητη θεατρική μινιατούρα, με ενδιαφέρουσα εικαστική παρουσίαση και υφολογικά ομοιοποιημένη από τη σκηνοθέτιδα και τους ηθοποιούς υποκριτική

από τη δυσαναλογία των προθέσεων και του σκηνικού αποτελέσματος, πρέπει να πούμε ότι το «Φ» είναι καλαίσθητη θεατρική μινιατούρα, με ενδιαφέρουσα εικαστική παρουσίαση (Βασίλης Δωρίτης), με προσεγγισμένη μουσική επένδυση που έδινε προεκτάσεις στη σκηνική δράση (Πάνος Μπάρτζης), με υφολογικά ομοιοποιημένη από τη σκηνοθέτιδα και τους ηθοποιούς υποκριτική. Ιδιαίτερη μνεία αξίζει στην Άντρη Ευμίδου στο εισαγωγικό κομμάτι από το Ρίτσο και στη μορφή του Ιππόλυτου από τον Αλέξη Βασιλείου, η οποία μπορούσε να στηρίξει μια ολοκληρωμένη παράσταση του «Φαίδρας Έρωτα»

Σκηνοθεσία/Διαμόρφωση κειμένου:

Μαρία Κυριάκου

Σκηνικά: Βασίλης Δωρίτης

Ενδυματολόγος: Νάταλυ Κωνσταντινίδου

Μουσική επιμέλεια: Πάνος Μπάρτζης

Σχεδιασμός φωτισμού: Βασίλης Πετεινάρης

Θέατρο
ΤΗΣ ΝΟΝΑΣ ΜΟΛΕΣΚΗ

Αν αποστασιοποιηθούμε από τη δυσαναλογία των προθέσεων και του σκηνικού αποτελέσματος, πρέπει να πούμε ότι το «Φ» είναι καλαίσθητη θεατρική μινιατούρα, με ενδιαφέρουσα εικαστική παρουσίαση και υφολογικά ομοιοποιημένη από τη σκηνοθέτιδα και τους ηθοποιούς υποκριτική